

Felvidéki tájakon a Kemenesaljai Berzsenyi Asztaltársaság

„Nem szabad egyedül utazni. A magányos utazó kényszermunkát végez. [...] Az ember csak társaságban tudja látni, érzékelni a világot.” *Dr. Bellérné Horváth Cecília*, a celldömölki Kresznerics Könyvtár igazgatója, Márai Sándor *Füves könyvéből* idézve teremtette meg a Berzsenyi Asztaltársaság (tagjai a város irodalombarát olvasóközönsége) és a könyvtár immár hagyományos irodalmi utazásának, a 2003. augusztus 19. és 23. között a felvidéki történelmi és irodalmi emlékhelyekre szervezett kirándulásnak az alaphangulatát.

A harmincöt fős csoport – Szombathelyről, Celldömölkéről, Pápáról és Budapestről gyűjtve össze az utitársakat – késő délután érkezett autóbusszal *Sárospatakra*, ahol a Zrínyi Ilona Városi Könyvtár igazgatója, a fáradhatatlan és lelkes szervező-gardírozó *Halász Magdolna*, saját és a főiskola könyvtárának, valamint a Művelődés Házának bemutatásával fogadott bennünket, s egyúttal előkészítette az utolsó napra tervezett pataki programunkat is.

Szállásunk elfoglalása után fakultatív programként este átsétálhattunk a Rákóczi-vár udvarába, ahol a *Rolla János* által vezetett Liszt Ferenc Kamarazenekar a XII. Zempléni Művészeti Napok keretében adott koncertet. A zsúfolásig megtelt várudvar közönsége lelkes és értő befogadója volt az előadott műveknek, és elbűvölten hallgatta a két ifjú művész, *Kelemen Barnabás* és *Kokas Katalin* bravúros és nagy átéléssel játszott hegedű/brácsa szóját. A koncert utáni séta közben megérintett bennünket az egykor méltán Bodrogparti Athénnek nevezett település hangulata, polgári kultúrájának szellemisége.

Felvidéki utunk másnap, augusztus 20-án, az ünnepről való megemlékezéssel kezdődött. A határátkelés után *Borsiban*, II. Rákóczi Ferenc kalandos úton visszakerült és méltó helyen felállított szobránál helyezte el a megemlékezés koszorúját a Berzsenyi Asztaltársaság, majd a nagy-

ságos fejedelem hosszú évek óta felújítás alatt álló szülőházát tekintettük meg.

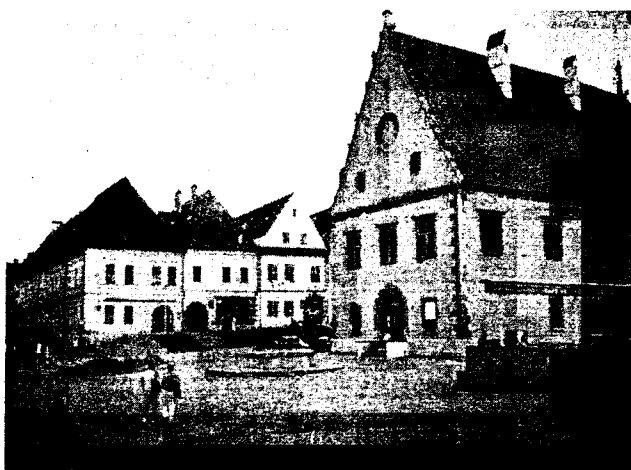
Kassára érkezvén *Balázs Péter* helytörténész csatlakozott csoportunkhoz, akinek hozzáértő vezetésével a következő napokban minden fontos és látni érdemes történelmi emlékhelyet bejártunk, az előzetesen megtervezett úti programnak megfelelően. Egykori celldömölki kollégánk, *Kiss Zsuzsa* – jelenleg a Kecskeméti Református Kollégium Gimnáziuma magyartanára – pedig az irodalmi emlékhelyekhez kapcsolódó alkotók műveinek felidézésével és autentikus tolmácsolásával tovább gazdagította, kiegészítette a helytörténész ismertetéseit. Személyéhez – okkal – állandó kísérőként ragaszkodik a csoport.

A kassai városnéző sétának kiemelt célja volt a kassai Szent Erzsébet-dóm megtekintése, a sírkápolnában II. Rákóczi Ferenc, Zrínyi Ilona és Bercsényi Miklós hamvai előtt való tisztelegés, s a fejedelem koporsójának megkoszorúzása. Szakmailag fontos program volt az egykori Forgách-palotában működő Állami Tudományos és Városi Könyvtár munkájának és szolgáltatásainak megismerése, igazgatóhelyettesi kalauzolóssal. Méltatlan lett volna, ha a városban sétálva nem emlékezünk Johannes Bocatiusra, az egykori városbíróra, Bocskai követére, a kassai iskola rektorára, majd 1618-tól Bethlen Gábor titkos tanácsosára, a gyulafehérvári könyvtár igazgatójára. A Fekete Sas vendégfogadónál pedig Bethlen Gábor és Brandenburgi Katalin lakodalmának színhelye előtt tisztelegtünk. Persze azt is felidézttük, hogy ez az épület a XVIII. század

végén Kazinczy Ferenc apósának volt a tulajdona. Írók, fejedelmek, vallomások, síremlékek, emlékhelyek, tolulnak itt egymásra, hiszen a Hóhér-bástya Miklós-börtönének udvarán ott áll Rákóczi fejedelem rodostói házának 1940 és 1943 között elkészített mása, amelynek udvari színpadáról éppen azokban a napokban láthatták a környékbeliek *Tóth-Máté Miklós Rodostó* című, *Mécs Károly* által rendezett színművét, a Budaörsi Játékszín művészeinek előadásában. Rodostó, Kassa, az egykori kassai polgárok, Márai Sándor, a polgár, a lakóháza kapumélyedésében felidézett, az utca zaja által kísért, fenséges sorai most már mindenkinek személyes emlékeivé váltak.

Kelet-Szlovákia második városa, Sáros megye egykori székhelye, *Eperjes* volt a következő állomásunk. Thököly, Rákóczi, Bocskai városa, a „Tarca-parti Athén”, ahol jogász volt Kazinczy Ferenc és Eötvös József (akinek édesapja Sáros vármegye főispánja volt), ahol Kossuth Lajos gimnáziumi tanuló volt, ahol Tompa Mihály nevelősködött. Eperjes az Erdei lak vidéke, Tompa, Petőfi, Kerényi költői versengésének színtere. Megnéztük az evangélikus templomot, ahol a Caraffa-vérengzés áldozatainak csontjai nyugsznak, az Evangélikus Kollégiumot, ahol kisdíák volt Thököly Imre, a Rákóczi-házat, az Arany Sas patikát, a hajdani megyeházát, amelynek lakója volt Eötvös József.

Emlékeket kerestünk *Bártfán* is, bár csak kívülről tekinthettük meg – hiszen késő délután volt már – a Szent Egyed-templomot, amelynek a közép-európai gótikus templomok közül a legtöbb (tizenny) szárnyas oltára van. Megcsodáltuk a téglalap alakú főtér közepén a régi városháza késő gótikus-renaisszánsz épületét, s felidéztük az egykori híres nyomda emlékét is. Nem hagyhattuk ki a bártfafürdői sétát a kellemes nyári

estében, de útközben autóbuszunk ablakából felsejlettek a 450 méter magas hegyen Zboró várának romjai. Ez volt Zrínyi Ilona és I. Rákóczi Ferenc házasságkötésének helyszíne. A fürdőhelyen az egykori monarchiabeli épületek előtt haladva jutottunk el Sisi szobraig, s elméláztunk azon, hogy milyen lehetett itt a fürdőélet. Most kellemetlen, őrjítően hangos „zene” verte fel a csendet, hát elmenekültünk szálláshelyünkre, *Szepesszombatra*. Néhány óra múlva érkezünk a Magas-Tátra peremvárosába, a középkori ipari városba, ahol a gyönyörűen felújított házak – kiválóan hasznosítva turisztikai célokra – az orsó alakú főtér körül sorakoznak. Éjfél sétát tettünk a polgárok házai között, a Szent György-templom, s a mellette lévő renaisszánsz harangtorony előtt.

Másnap Hunfalván át a Poprád-parti városba, *Késmárkra* vezetett az utunk. A posztó és a gyolcs gyártásában jeleskedő iparosok házait a széles bejárók, a magas ormfalakon elhelyezett zsindeletetők s a pici, kőkeretes ablakok teszik varázslatosá. A legöregebb szepesi harangtorony megtekintése után az új bizánci stílusú új evangélikus templomba tértünk be, amelynek kegyeleti mauzóleuma őrzi Thököly Imre Nikodémiából 1906-ban ideszállított hamvait. A társaság koszorújának elhelyezése után meghatottan énekeltük a Himnuszt. Némi várakozás után bemehettünk az evangélikus fatemplomba is, amelyet 1688-ban a svéd király építtetett hajóépítőivel, egyetlen téglá, vasék, cövek nélkül. Sajnáljuk, hogy állagmegóvás céljából a külsejét néhány éve bevakolták. A görög kereszt alaprajzú, tiszafa oszlopok által tartott tetőszerkezet, a padok, az oltár egyedülállóan szépségesek.

Podolin következett, a lenszövő takácsok városa, Krúdy néhány iskolaévének színtere. A Mikszáthot is megihlető táj, Huszárik Szindbádfilmjének helyszíne, a kísértet XIII. századi kápolnája a temetőben, a legszebb szepesi harangtorony, a Főtér renaisszánsz házai sajátos hangulatot sugalltak.

Ólubló az egykori kormányzó sztarosza székhelye, Zsigmond és II. Ulászló találkozásainak színhelye, Károly Róbert, János Kázmér, Szobieszki János lábnyomának őrzője, de Benyovszky Móric raboskodásának egykori helye is, ahol Mikszáth kísértetének emléke mellett a XIII. századi főtér, a lublói vár bűvöli el a látogatót.

Tovább utaztunk a hajdani szépasségi székhelyre, *Lőcsére*. A tengerszint felett 573 méter magasan fekvő város a vászon, a posztó, az arany-, ezüst-, rézárak szállítója, amelynek téglalap alakú főterét – a régi piacot – sakkáblaszzerűen övezik a sorakozó háztömbök. Építészet és irodalom: a gótikus Szent Jakab-plébánia, a polgárok háza, a Városháza, benne a Szépasségi Múzeum, a Szégyenketrec, a Thurzó-ház ellentmondásos volta – a XX. sz. elejéről származó szecessziós, sgraffiatós homlokzat, ugyanakkor a ház érintetlen gótikus-reneszánsz belső elrendezése –, a jezsuita gimnázium, amelynek tanára volt Hell Miksa fizikus és csillagász. A lőcsei fehér asszony történetének és Mikszáth Fekete városának helyszíne, s itt, a Főtér 26-ban működött a híres lőcsei Brewer nyomda, amelyben 1624-ben Comenius Orbis Pictusát nyomtatták, és ahol sok fontos egyéb kiadvány mellett pl. Szenczi Molnár Albert munkáit is kiadták.

A Magas-Tátra kapuja, *Poprád* után *Igló* orsó alakú főterére értünk, ahol megtekintettük a XIII. században épült plébániatemplomot, a tartományi házat, a klasszicista városházát, a szecessziós színházépületet, a Redout-ot. Emlékeztünk Csontváryra, aki e helyütt határozott úgy, hogy felhagy a patikussággal és a jövőben inkább festeni fog.

A Szépasszombatban eltöltött második éjszaka után, a harmadik napon, a *Dobsinai-jégbarlang* volt az első úti célunk. A kinti kánikula miatt jólesett az egyórás séta, persze kelően felöltözve, a világ legszebb és legkiterjedtebb jégbarlangjának tartott természeti csodában.

*Betlén*en a 74 hektáros, pavilonokkal, grottókkal, tavacskákkal díszített park közepén áll a XVIII. századi, gömöri klasszicista stílusban épült *Andrássy-vadászkastély*. A történelem viharai közepette is teljes egészében megmaradt eredeti berendezése, a képző- és iparművészeti alkotások mellett értékes vadásztrófeák, egzotikus vadász- emlékek kápráztatják el a turistákat, a nagy könyvtárterem pedig külön érdekességet jelentett számunkra.

Krasznahorka XIV. században épült reneszánsz vára, amelyet a XVII. századtól az *Andrássyak* birtokoltak, a XVII-XIX. században készült bútorokkal, a régi konyhával, a *Bebek-ágyúkkal* (amelyek *Jókai A* lőcsei fehér asszonyában is szerepelnek) rengeteg érdekességet kínált. A barokk kápolna őrzi *Seredy Zsófia* mumi-

fikálódott tetemét. Nem kerültük el a vár alatti *Mauzóleumot* sem, amelyet gróf *Andrássy Dénes* 1903-ban emeltetett kedves felesége, *Franciska* emlékére. A stílusában egyiptomi, fehér színben tündöklő épület oltárképe négyezer darabból készült velencei mozaikkép. A világon fellelhető összes márványfajta látható itt a falakba és az oszlopokba beépítve, de márvány szarkofágban nyugszik a házaspár is, míg kedvenc tacskójuk szobra a parkban őrzi álmukat.

Betlér és *Krasznahorka* meglátogatásakor a hely szelleme volt lenyűgöző, a fellelhető tárgyi emlékek, amelyek következtetni engednek egy már nem létező életformára. A két – magyar nyelven vezető – ifjú kísérőnkől minden fontosat megtudhattunk, értően és korrekt módon, nagy empátiával végzik munkájukat.

Rozsnyó volt felvidéki kirándulásunk utolsó célpontja. Gótikus temploma a Főtér házsorában áll, a Diáktemploma pedig a tér közepén. Előtte *Andrássy Franciska* márványszobra. Az egyik pillérrel támasztott házban volt *Rákóczi* pénzverője, itt verték a réz libertásokot. A polgárházak megtartották középkori jellegüket, a copfstílusú püspöki palota és a rokokó házak jól megférnek egymás közelében. A szemlélődés után *Kassára* vitt az utunk, ahol búcsút vettünk *Balázs Pétertől*, és indultunk vissza *Sárospatakra*.

Hazatérésünk délelőttjén még *Halász Magdi* értő és odaadó városnéző vezetésével a Református Kollégium Nagykönyvtárában tisztelegtünk a XVII-XX. században éltek emléke előtt, *Lórántffy Zsuzsannával* kezdve és *Béres Ferenc*cel zárva a sort. A Repozitóriumban megszemléltük *Márton A. András* festőművész kiállítását, bementünk a piarista templomba, bejártuk a *Rákóczi-vár* valamennyi szintjét, s a szellemiekben ma is oly gazdag *Bodrog-parti Athéntól* az *Árpád Vezér Gim-*

náziumban *Szyksznian Wanda* grafikai kiállításának megtekintésével vettünk búcsút.

Az ötnapos, felvidéki történelmi-irodalmi emlékhelyeket felkereső túránk tokaji ebédrel ért véget.

A gazdag program maradéktalan teljesítéséért, az átélt élmények nagyszerűségéért illesse köszönet e helyen is a szervezőket: dr. Bellénné Horváth Cecíliát és az általa igazgatott Kresznerics Könyvtár valamennyi munkatársát, a jelen voltak – kiemelten *Káldosné Hédit*, a „pénzügymisztert” – és az otthon maradtakat egyaránt, a sárospataki Zrínyi Ilona Könyvtár munkatársait, különösen Halász Magdolna igazgató asszonyt, aki időt és fáradságot nem kímélve tanácsaival segítette a szervezést és kalauzolt bennünket városában, Balázs Péter kassai helytörténész, felvidéki úti marsallunkat, szakmai hozzáértéséért, figyelmességéért, és szolgálatkészségéért. S végül sok köszönet jár Kiss Zsuzsa tanárnőnek, a meglátogatott emlékhelyekhez kötődő írók műveiből való válogatásáért, a szemelvények tolmácsolásáért, a magas szintű irodalmi ismeretterjesztésért, az olvasás szépségének és nélkülözhetetlenségének közvetlen bizonyításáért.

Dr. Tóthné Király Katalin
ny. könyvtárigazgató

Továbbképzés a brit tájékoztató pontok munkatársainak

A British Council kezdeményezésére a megyei könyvtárakban létrehozott brit tájékoztató hálózat (GatewayUK Information Access Points) immáron öt éve működik, és folyamatosan látja el naprakész információval az Egyesült Királyság kultúrája, felsőoktatása, valamint az angol nyelvtanulási lehetőségek és idegenforgalmi látványosságok iránt érdeklődő rendszeres és alkalmi könyvtárlátogatókat. Az utóbbi egy évben újabb két tájékoztató ponttal bővült a hálózat, ezúttal Budapesten a Szabó Ervin Könyvtár Központi Könyvtárában és a hálózat Kőbányai Könyvtárában.

A British Council Könyvtára a folyamatos információfrissítés mellett nagy hangsúlyt fektet a tájékoztató pontokban dolgozó megyei könyvtáros kollégák tájékoztatására, továbbképzésére. Ennek legfőbb fóruma az évente ismétlődő, nyár végi, több napos találkozók, melynek ezúttal a győri

Kisfaludy Károly Megyei Könyvtár adott otthont. Augusztus 25. és 27. között a tizenkilenc megyéből harminc könyvtáros, továbbá a British Council Könyvtárának és Angol Nyelvi Részlegének munkatársai népesítették be a könyvtár olvasótermet, hogy megismerjék egymás múlt évi tevékenységét és tapasztalatokat, friss információkat gyűjtsenek további munkájukhoz.

A GatewayUK tájékoztató pontok mellett sorra megjelennek a megyei könyvtárakban az angol nyelvi forrásgyűjtemények is, melyeket szintén a British Council adományoz és tart fenn. Rendeltetésüket tekintve, szemben a GatewayUK referenzállományával, ezek kölcsönözhető állományt képviselnek, az angol nyelvet tanulók és oktatók legnagyobb örömére. 2003 áprilisa óta már nyolc forrásgyűjtemény működik megyei könyvtárakban, így az idén nagyobb hangsúlyt kapott szerepük és tevékenységük a továbbképzés programjában.

A háromnapos továbbképzést *Horváth József*, a Kisfaludy Károly Megyei Könyvtár igazgatója, *Szabó Miklós*, Győr-Moson-Sopron Megye Közgűlésének alelnöke és *Nigel Bellingham*, a British Council igazgatóhelyettese nyitotta meg. Ezután az angol nyelvi forrásgyűjteményekben dolgozó könyvtáros kollégák beszámolóival rögtön kezdetét is vette a komoly munka.

A GatewayUK tájékoztató pontok elmúlt évi tevékenységét, a pontokban zajló eseményeket, kiállításokat *Kovácsné Eördögh Rita*, a British Council Könyvtárának munkatársa ismertette. Szó esett az újabb referenzforrásokról, valamint az állomány- és szolgáltatásbővítésekről. A British Council és a megyei könyvtárak további együttműködését fémjelzi az angol nyelvi forrásgyűjtemények folyamatos áthelyezése a megyei könyvtárakba, valamint egy újabb, egyben az utolsó tájékoztató pont megnyitásának terve.

A vendéglátó győri Kisfaludy Károly Megyei Könyvtárban működő Tájékoztató Pont és Forrásgyűjtemény munkájáról *Bedő Mónika*, a megyei könyvtár munkatársa számolt be. Ennek keretében átfogó képet adott az öt év alatt megtartott rendezvényekről is.

Az első munkanap záró előadásaként *Mayerné Lőrincz Henrietta*, a British Council Könyvtárának munkatársa tartott bemutató előadást a British Council honlapján (www.britishcouncil.hu/infoexch/virtual.htm) már elérhető szakmai adatbázisok tartalmáról és használatáról *Virtuális in-*

formációs szolgáltatások a GatewayUK tájékoztató pontokon címmel. (Reméljük, hogy néhány adatbázis előbb-utóbb a megyei könyvtárakban is megjelenik majd.)

A második nap a kiscsoportos foglalkozások jegyében telt el, melynek során a kollégák négy-öt fős csoportokban tartották meg beszámolóikat saját tájékoztató pontjuk munkájáról. A tapasztalatcserét eseményszervezési feladatok követték, amivel a tanfolyam szervezője az önálló eseménytervezési és szervezési gyakorlat kialakításához kívánt segítséget nyújtani a megyei könyvtáros kollégáknak. Ezután került sor a beszámolók közös kiértékelésére és a feladatmegoldások megbeszélésére. A délutáni programot Nigel Bellingham vezette, és a British Council Angol Nyelvi Részlegének munkatársai segítségével a kollégák megvitatták az angol nyelvi forrásgyűjtemények működését, állományuk felhasználási és bővítési lehetőségeit. A fárasztó napot egy üdítő és rendkívül tartalmas, Győr belvárosában tett történelmi és művészettörténeti séta zárta, melyet Horváth József vezetett.

A zárónapon *Sipos Anikó*, a British Council munkatársa a brit idegenforgalom legfrissebb híreiről, utazási információkról és az ezekkel kapcsolatos legújabb elektronikus információforrásokról tartott előadást, beavatva a hallgatóságot olyan apró részletekbe is, melyeket gyakran az utazási irodáktól sem tudhatunk meg.

Hartai Gabriella, a British Council oktatási szakreferense a magyar diákok nagy-britanniai továbbtanulási, nyelvtanulási és munkavállalási lehetőségeiről beszélt, különös tekintettel a Magyarország Európai Unióhoz való csatlakozását követő időszakra.

A három napon át folyó munka kissé feszített tempója és a nagy meleg ellenére a kollégák örömmel vettek részt a továbbképzésen, és hasznosnak minősítették az együtt töltött időt. A kiscsoportos foglalkozások több lehetőséget nyújtottak számukra, hogy bepillantsanak egymás munkájába, tapasztalatokat és ötletet szerezzenek, valamint a korábbi tanfolyamokhoz képest aktívabban vegyenek részt a munkában.

Az együtt elköltött ebédek és vacsorák erősítették a személyes és baráti kapcsolatokat, melyek jótékonyan hatnak mindennapi munkánkra.

Köszönet minden résztvevőnek és szervezőnek a kemény munkáért!

Kovácsné Eördögh Rita – Bedő Mónika

Irodalom- és könyvtárpropaganda a Fejér Megyei Hírlapban

A Vörösmarty Mihály Megyei Könyvtár és a Székesfehérváron megjelenő Fejér Megyei Hírlap szerkesztősége között a különböző irodalmi rendezvénysorozatok (elsősorban az ünnepi könyvhét és *A határon túli magyar irodalom hete*) népszerűsítésére olyan jó munkakapcsolat alakult ki, hogy érdemes arról egy számvetést készíteni. Annál is inkább megtehetjük ezt, mert több éves, kialakult, szinte már rutinszerűen végzett eredményes együttműködésről van szó, amelynek tanulságait esetleg másutt is hasznosítani lehet.

A Fejér Megyei Hírlap – mint a rendezvénysorozatoknak a meghívókban is feltüntetett hivatalos támogatója – azok megvalósítása előtt megkapja a programokat, a meghívottokról szóló tudnivalókat, valamint egy aktuális összeállítást a programokon szereplő írók műveiből.

Ezek alapján a könyvhétet megelőző héten már néhány előzetes híradásban, interjúban tudósítanak a várható eseményekről. A könyvhétet megelőző szombati számban pedig kétoldalas, hétvégi mellékletben közlik a programok teljes listáját (az idén huszonkét esemény résztvevőit, helyszínét, időpontját), a Fejér megyei vonatkozású írók könyvhétre megjelenő könyveinek jegyzékét, a könyvheti piknikre (ez a hét központi rendezvénye: a könyvtár előtti téren egész napos könyvvásár, zenei műsorok, sorsátor, pódiumbeszélések stb.) meghívottak névsorát, interjút néhány vendéggel, így ebben az évben – többek között – a Csíkszeredán megjelenő Székelyföld című folyóirat főszerkesztőjével, *Ferenczes Istvánnal*, *Burus Endrével*, a Pro-Print Kiadó igazgatójával. (E-mailen kértük a válaszokat.) Mindezt kiegészíti a könyvheti vendégek műveiből összeállított válogatás (versek, kisprózák). Ezúttal, egyéb írások mellett – a pünkösdi ünnepek közelsége miatt –, *Ferenczes Istvánnak* a csíksomlyói búcsúról írt vallomásos szövegéből egy terjedelmes részlet. A könyvheti piknik másnapján (immár ez is hagyományos) a címlapon terjedelmes színes fotó jelenik meg az eseményről, majd egy egyoldalas, színes fényképekkel illusztrált összeállítás (interjúk, tudósítások) következik. Természetesen a lap beszámol az egyéb rendezvényekről (a városi

könyvtárban rendezett író-olvasó találkozóról, a könyvesbolti dedikációról stb.) is, ám ami állandó, hogy az újabb szombati mellékletében rendszeresen közöl egy terjedelmes interjút a könyvhét jeles résztvevőivel (idén pl. a székelyföldi vendégeinkkel).

Hasonló módon népszerűsíti a Fejér Megyei Hírlap a Székesfehérváron általában szeptember második felében megrendezett *A határon túli magyar irodalom hete Székesfehérváron és Fejér megyében* című rendezvénysorozatot. A különbség mindössze az, hogy a hetet megelőző szombati számban nem két-, hanem háromoldalas előzetes mellékletet ad közre róla. (A rendezvénysorozaton általában húszegynéhány határon túli s tíz hazai író tanácskozik különböző témakörökben, s vesznek részt író-olvasó találkozók, könyvbemutatókon). A programot és az irodalmi összeállítást a harmadik oldalon egy-egy exkluzív interjú egészíti ki (2001-ben *Pomogáts Bélával*, tavaly *Bálint Pataki Józseffel*, a Határon Túli Magyarok Hivatala elnökével, a rendezvénysorozat egyik védnökével). Az elmúlt két évben az irodalmi mellékletben a következő határon túli (vagy egykor ott élt) szerzők egy vagy több írását mutatta be a lap: *András Sándor, Balla D. Károly, Bence Lajos, Csuka Zoltán, Demény Péter, Egyed Emese, Gál Sándor, Ferenczes István, Szilágyi István, Tari István, Tűz Tamás, Vári Fábrián László*. A rendezvénysorozatról évente általában nyolc-tíz terjedelmesebb cikk jelent meg, köztük fényképes interjúk *Berniczky Évával*, *Balla D. Károssal*, *Gál Sándorral*, *Gálfalvi Györggyel*, *Hizsniai Zoltánnal*, *Pomogáts Bélával*, *Szabó Ferencsel*, *Tari Istvánnal*. Láthatjuk, a szövegek közlés és a bemutatás között milyen hasznos átfedések vannak, bizonyára ez is valamilyen módon hozzájárult ahhoz, hogy a hírlap több mint ötvézezer olvasója – még ha többségük bizonyára nem vett is részt a rendezvényeken – bepillantást nyerjen a határon túl élő írók munkásságába, gondolatvilágába. (Persze ugyanezt mondhatjuk el a könyvheti mellékletek olvasóiról is: ők elsősorban szűkebb pátriájuk szerzőivel ismerkedhetnek meg évi rendszerességgel.)

A megyei könyvtár és a Fejér Megyei Hírlap együttműködésére még egy, a könyvtárhasználat, az olvasás népszerűsítését közvetlenebbül szolgáló vállalkozásról szólok röviden. Kezdeményezésünkre a hírlap 2001 őszén, az olvasás évéhez kapcsolódva *Keressd a könyvtárban! Olvass ve-*

lünk! címmel hirdetett könyvtárhasználati vetélkedőt az általános iskolák felső tagozatos tanulói köréből szerveződő ötfős csapatok részére. Az újság a kéthetenként megjelenő mellékleteiben (Fehérvári Hét, Mezőföld, Vértesalja) hat alkalommal közölte a csapatok által megválaszolandó, valamilyen módon a könyv- és könyvtárhasználathoz kötődő tíz kérdést. (A kérdéssorozatokat – a községi, városi könyvtárak bevonásával – a megyei könyvtár állította össze, s a kérdésekre beküldött írásbeli válaszokat is a könyvtárban értékeltük.) A kérdések mellett a hírlap minden alkalommal egy teljes oldalon közölte a pályázattal összefüggő tudnivalókat, részleteket a legjobb megoldásokból; színes képeken mutatta be (könyvtári környezetben) a csapatokat, a pályázathoz készült illusztrációkat, a pályázathoz kapcsolódó rendhagyó irodalomórákról készült fotókat. A pályázat befejeztével pedig a díjazott csapatokról és az ünnepélyes eredményhirdetésről még két alkalommal jelentetett meg egész oldalas összeállítást. Az összesen több mint hetvenezer példányban megjelenő mellékletek természetesen nem csak a pályázók körében hívták fel a figyelmet az olvasás, a könyvtár fontosságára.

A vetélkedőre Fejér megyéből 310 csapat nevezett be, mind a hat fordulóban 252 csapat küldött be érvényes pályázatot, azaz a vetélkedő (nem beszélve a résztvevőket segítő szülőkről, pedagógusokról) mintegy 1300 diákot mozgósított, s természetesen megismertette őket a Fejér Megyei Hírlappal is. (Fordulónként a tíz kérdés közül az egyiket a hírlap korábbi cikkei alapján lehetett megválaszolni.) Mindehhez hozzátartozik még, hogy a hírlap – a vetélkedő záró ünnepségén – 300 ezer forint értékű könyvjutalommal járult hozzá a jó eredményt elérő csapatok jutalmazásához.

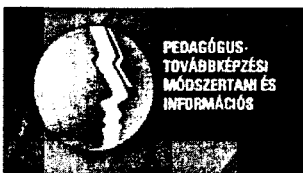
Végezetül meg kell említenünk, hogy ez a sikeres együttműködés nem valósulhatott volna meg a Fejér Megyei Hírlap főszerkesztőjének, *Elekes Andrásnak* és munkatársainak az irodalom iránti érdeklődése, önzetlen elkötelezettsége nélkül.

Arató Antal

Keressd a könyvtárban! Olvass velünk!

Fejér Megyei Hírlap és a Megyei Könyvtár hatfordulós közös vetélkedője

Tanévnyitó az ötéves pedagógus-továbbképzési központban

Némi magyarázatra szorul talán, mit keresett egy könyvtáros a Pedagógus-továbbképzési Módszertani és Információs Központ Kht. (PTMIK) szeptember 12-ei tanévnyitóján Pilisborosjenőn. A válasz egyszerű: a Könyvtári Intézet is akkreditált egy, az iskolai könyvtáros pedagógusok számára összeállított képzést a hagyományos és számítógépes formai feltárásról.

Fél tizenegy táján mindenki az eget kémlelte a továbbképző központ udvarán: vajon ugrik-e az erős szél ellenére az ejtőernyős az 1200 magasan köröző sárkányrepülőből, hogy az égből hozza s adja át Magyar Bálint oktatási miniszternek a „Repülj a szeretet szárnyán”, a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek neveléséhez kapcsolódó program petícióját. Mint a fotósorozatból látható, hozta, és átadta. (Lélegzetelállító látvány volt, ahogy másodpercek alatt, szinte a szabadesés tempójával közelített az ejtőernyős, és az orrunk előtt, a „célkeresztől” alig méternyire landolt.)

Pertl Gábor igazgató üdvözlő szavai után *Magyar Bálint* oktatási miniszter arról beszélt, mit vár az oktatási kormányzat a pedagógus-továbbképzésről. *Polinszky Márta*, a PTMIK továbbképzési igazgatója egy kiértékelés alatt álló felmérésről számolt be, ebben az immár öt éve tartó, kétezer akkreditált tanfolyamot kínáló képzés hatékonyságáról kérdezték a résztvevőket és a képzésre delegáló intézményeket.

A *Hogyan tovább?* címmel tartott előadás záró mondata így hangzott: ahogy eddig... A pedagógus-továbbképzés *kérdések és válaszok órája* hasznos tudnivalókhöz juttatta a kérdezőket.

Délután *Hogyan érvényesüljünk az EU-ban?*, *Alternativitás és (tovább)képzés*, valamint *Titok és tabu az iskolában* címmel ismert szakemberek, szakértők közreműködésével előadások és kerekasztal-beszélgetés zárták a továbbképzési tanévnyitó konferenciát.

A könyvtárosok ha nem is hívatlan, de kéretlen képviselésében jelen volt tudósító némi sóvárgással vegyes sóhajjal szemlélte a komfortos továbbképző központot (ld. balra!) – jó volna ilyen nekünk, könyvtárosoknak is!... (F.L.)